

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 40/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., vo veci namietaného porušenia čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudkom z 8. februára 2010 a vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudkom z 8. februára 2010 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 153/2010 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2010 doručená sťažnosť J. Ď., S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudkom z 8. februára 2010 (ďalej len „rozsudok z 8. februára 2010“) a vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudkom z 8. februára 2010 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 153/2010 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok zo 16. septembra 2010“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na začatie konania podaným okresnému súdu 21. novembra 2006 a 18. mája 2009 domáhal proti odporcovi finančných nárokov z titulu náhrady škody v sume 730,05 € s príslušenstvom a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000 € v príčinnej súvislosti so zodpovednosťou odporcu za trestný čin ublíženia na zdraví spáchaný voči sťažovateľovi ako poškodenému (k trestnému činu došlo 17. júna 2004 a vina odporcu bola ustálená právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní).

Odporca vzniesol námietku premlčania proti sťažovateľom uplatneným nárokom a považoval ich za nedôvodné.

Okresný súd rozsudkom z 8. februára 2010 zamietol návrh sťažovateľa a odporcovi priznal nárok na náhradu trov konania v sume 329,54 € voči sťažovateľovi.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na to, že uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 135/2006 z 21. júna 2006 bol zrušený výrok prvostupňového rozsudku o náhrade škody sťažovateľovi z dôvodu, že si sťažovateľ ako poškodený neuplatnil riadne a včas nárok na náhradu škody voči odporcovi v trestnom konaní v zmysle § 43 ods. 2 Trestného poriadku, a preto podľa okresného súdu nedošlo k spočívaniu subjektívnej

premlčacej doby na uplatnenie týchto nárokov v občianskoprávnom konaní v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka.

Nároky sťažovateľa z titulu náhrady ním vynaložených nákladov za liečenie a čistiareň, ktoré podľa udania sťažovateľa mali vzniknúť v období od 17. júna 2004 do 12. augusta 2004, zamietol okresný súd z dôvodu uplynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka pred podaním návrhu 21. novembra 2006.

Okresný súd zamietol aj nároky sťažovateľa z titulu náhrady jeho nákladov v súvislosti s trestným konaním vedeným proti odporcovi, ktoré podľa udania sťažovateľa pozostávali z jeho trov právneho zastupovania, cestovného a nákladov na kopírovanie listín a nákladov na telefonické hovory s jeho právnym zástupcom a mali vzniknúť v období od 21. júna 2004 do 13. novembra 2006. Tieto nároky zamietol okresný súd v časti z dôvodu uplynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka pred podaním návrhu 21. novembra 2006 a v ostatnej časti z dôvodu nedostatku príčinnej súvislosti medzi vznikom časti označených nákladov a protiprávnym konaním odporcu a neúčelnosti takto vynaložených nákladov v súvislosti s uplatňovaním nárokov sťažovateľa na náhradu škody v adhéznom konaní.

Okresný súd posúdil aj nároky sťažovateľa na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnené návrhom podaným 18. mája 2009 ako premlčané, a preto návrh aj v tejto časti zamietol.

Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom zo 16. septembra 2010 potvrdil rozsudok okresného súdu z 8. februára 2010 a odporcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal nesprávne závery krajského súdu v trestnom konaní o tom, že jeho nároky na náhradu škody v adhéznom konaní neboli uplatnené riadne a včas,

s ktorými sa stotožnil okresný súd aj krajský súd v namietaných občianskoprávných konaniach.

Sťažovateľ ďalej namietal nesprávne závery okresného súdu a krajského súdu v označených občianskoprávných konaniach pri posudzovaní premlčanosti ním uplatnených nárokov a uviedol: *«Rozhodnutia sú nepochopiteľné v tom, že keď bol odporca v trestnom konaní odsúdený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. za „úmyselné“ ublíženie na zdraví, škodu spôsobenú v súvislosti s týmto trestným činom už nepovažovali za úmyselnú podľa § 106 ods. 2 OZ ale iba za škodu premlčateľnú podľa § 106 ods. 1 OZ za dva roky, odo dňa keď sa poškodený dozvie o škode a o tom „kto za ňu zodpovedá“ čo sa sťažovateľ dozvedel až doručením právoplatného uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 2 To 135/2006 dňa 19. 10. 2006. Aj tomto súdy pochybili, pretože škoda nemohla byť premlčaná a žaloba bola podaná v čas.»*

Sťažovateľ považuje postup a rozsudky okresného súdu a krajského súdu v označených občianskoprávných konaniach za nesprávne aj z dôvodu, že mu bola uložená povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového konania napriek tomu, že bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„1. Základné právo J. Ď. na náhradu škody na zdraví a bolesti s náhradou nemajetkovej ujmy v zmysle čl.12 ods. 1, ods. 2, ods. 4, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až ods. 4, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 9Co 153/2010-276 zo dňa 16. 9. 2010, porušené bolo.

2. Základné právo J. Ď. na náhradu škody na zdraví a bolesti s náhradou nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 40 čl. 46 ods. 1 až ods. 4, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3, čl. 5, ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 4C 214/2006-244 zo dňa 8. 2. 2010, porušené bolo.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky rui rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 16. 9. 2010, sp. zn. 9Co 153/2010-276 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky rui rozsudok Okresného súdu v Žiline zo dňa 8. 2. 2010, sp. zn. 4C 214/2006-244 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

5. Sťažovateľovi J. D., priznáva finančné zadostucinenie vo výške 10 000 Eur (slovom: desaťtisíc Eur), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. J. D. priznáva náhradu trov právného zastúpenia v sume 3.192.- Sk/105,95 Eur ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet J. D... a to do 3 dni od právoplatnosti rozhodnutia.

7. J. D. priznáva náhradu trov právného zastúpenia v sume 329,54 Eur, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet J. D... a to do troch dni od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo pravnickych osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená sposobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o sposobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd navrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorsich predpisov (dalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ videl porušenie ním označených článkov ústavy a dohovoru v nesprávnych právnych záveroch v rozsudku okresného súdu z 8. februára 2010 a v rozsudku krajského súdu zo 16. septembra 2010, ktorým bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudok okresného súdu z 8. februára 2010, ako aj v nesprávnom postupe týchto súdov v konaniach, ktoré predchádzali vydaniu ich rozsudkov.

K namietanému porušeniu základných a iných práv sťažovateľa a ním označených článkov ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudkom z 8. februára 2010

Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 214/2006 a jeho rozsudok z 8. februára 2010 boli preskúmateľné na základe dostupného opravného prostriedku – odvolania proti rozsudku, ktoré sťažovateľ aj využil, a preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 153/2010 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2010

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň

by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd preto po preskúmaní postupu a rozsudku krajského súdu zo 16. septembra 2010 konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti skutkových a právnych záverov krajského súdu alebo ktoré by spočívali v ich nedostatočnom odôvodnení.

Krajský súd sa náležite vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa, keď uviedol:

„Jednoznačne je potrebné prisvedčiť okresnému súdu v tom, že navrhovateľ sa o osobe páchatela, teda osoby zodpovednej za škodu dozvedel v deň spáchania skutku, nie až na základe odsudzujúceho rozhodnutia súdu. Taktiež okresný súd pri jednotlivých čiastkových nárokoch navrhovateľa na náhradu škody uviedol i konkrétne dni, kedy sa o ich výške dozvedel. Je úplne irelevantné, či tieto vznikli po uplynutí lehoty podľa 43 ods. 2 trestného zákona, nakoľko nič nebránilo navrhovateľovi uplatniť si tieto v zákonom stanovenej premlčacej lehote podľa § 106 ods. 1 OZ v občianskoprávnom konaní.

Krajský súd sa tiež stotožnil so záverom okresného súdu o premlčaní nároku navrhovateľa na náhradu nemajetkovej újmy v peniazoch, nakoľko pokiaľ ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv a ich vyjadrenie v peniazoch ide v podstate o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa ako také premlčuje v trojročnej premlčacej dobe.

Ani okolnosť, že navrhovateľ bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov zo zákona nie je dôvodom, aby v prípade neúspechu v spore neuhradil náhradu trov konania úspešnému účastníkovi. K jeho oslobodeniu od poplatkovej povinnosti nedošlo pre osobné, majetkové, zárobkové pomery, ale preto, že si nárok na náhradu škody uplatnil ako osoba, ktorej bolo ublížené na zdraví.“

Ústavný súd dodáva, že okresný súd i krajský súd v posudzovaných občianskoprávných konaniach boli viazané závermi krajského súdu v trestnom konaní o tom, že nárok na náhradu škody nebol sťažovateľom riadne a včas uplatnený v adhéznom konaní a preto im neprináležalo tieto závery prehodnocovať v občianskoprávnom konaní pri

posudzovaní, či došlo k spočívaniu plynutia premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka v súvislosti s takýmito nárokmi.

Zároveň je potrebné uviesť, že trojročná a desaťročná premlčacia doba ustanovená v druhom odseku § 106 Občianskeho zákonníka je tzv. objektívnou premlčacou dobou (ktorá plynie odo dňa, kedy došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla) a dvojročná premlčacia doba ustanovená v prvom odseku § 106 Občianskeho zákonníka je tzv. subjektívnou premlčacou dobou (ktorá plynie odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá). Pričom uplynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty je dôvodom premlčanosti nárokov na náhradu škody aj v prípade, ak aj ešte k uplynutiu objektívnej premlčacej lehoty nedošlo, ako to bolo aj v posudzovanom prípade.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pritom neznamená tiež právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že postupom a rozhodnutím krajského súdu nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu garantovaných ústavných práv. Taktiež konanie nevykazuje znaky svojvôle, resp. nie je arbitrárne, čo neumožňuje stotožniť sa s názorom sťažovateľa o nespravodlivosti konania všeobecného súdu konajúceho v jeho veci. Pritom podľa názoru ústavného súdu nemožno opomínať fakt, že samotná nespokojnosť sťažovateľa s postupom konajúceho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Aj v minulosti už ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02), preto nemôže rozhodovať

o sporoch súkromnoprávných tak, ako sa toho domáhal sťažovateľ, ktorý ho obsahom sťažnosti staval do bežnej prieskumnej inštancie krajského súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol po jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu ďalších základných a iných práv sťažovateľa a ním označených článkov ústavy a dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 153/2010 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2010

Sťažovateľ namietal, že postupom a rozsudkom krajského súdu došlo aj k porušeniu čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 2 až 4, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že porušenie týchto článkov ústavy a dohovoru odôvodňuje sťažovateľ obdobnou argumentáciou ako porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho dôvodu ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi argumentáciou sťažovateľa a možnosťou porušenia označených článkov ústavy a dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2011